

Fredrikstad kirkleige fellestråd

- Avsender: Fredrikstad kirkleige fellestråd
- Høringsinstans: Kirkelig fellestråd og menighetsråd med fellestrådsfunksjoner
- Ønsker å ta stilling til høringen: **JA**

Avgitte svar

Lovens formål og medlemskapsspørsmål

1. Dagens tre lover erstattes av én felles lov om tros- og livssynssamfunn

jf. kap. [6](#), [8](#), [18](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Den norske kirke har en grunnlovfestet særstilling som Norges folkekirke. Dette innebærer ikke en nedvurdering av andre tros- og livssynssamfunn, men en anerkjennelse av Den norske kirke som en samfunnsbygger og kulturbærer. Den norske kirke har som folkekirke en forpliktelse til tilstedeværelse i alle lokalsamfunn i hele landet med sine tjenester. At Den norske kirke inkluderes i en felles rammelov, kan svekke Den norske kirkes funksjon som folkekirke.

2. Lovens formål skal være å understøtte tros- og livssynssamfunnene

jf. [kap. 7](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Tros- og livssynssamfunnene har spilt og fortsatt spiller en avgjørende betydning for enkeltpersoner og for samfunnet både lokalt og nasjonalt. Den modell vi har hatt i Norge med offentlig understøttelse av dette feltet har betydd mye og bør derfor videreføres.

3. Loven skal definere tros- og livssynssamfunn som "sammenslutninger for felles utøvelse av en religiøs tro eller et sekulært livssyn"

jf. [kap. 7](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

4. Den gjeldende lovregulerte ordningen om barns tilhørighet til tros- og livssynssamfunn oppheves

jf. [kap. 18](#) og §§ 2 og 3 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Fellesrådet er enig i at forrangsbestemmelsen for Den norske kirke bør oppheves. Forslaget, sett i sammenheng med alderskravet for å telle som tilskuddsberettiget medlem på 15 år, anerkjenner ikke tilstrekkelig barns tro og livssyn. I stedet kan det skape et inntrykk av at tro er et forbehold for voksne, noe som er uheldig. Fellesrådet går imot forslaget om at den lovregulerte ordningen med barns tilhørighet til tros- og livssynssamfunn oppheves. Fellesrådet mener at tros- og livssynssamfunn uansett bør ha lovhjemmel til å få opplysninger om medlemmers barn også før disse er meldt inn som medlemmer, slik at tros- og livssynssamfunn kan invitere medlemmers barn til dåp, trosopplæring mv. Dette er viktig for å kunne ivareta Den norske kirkes rolle som folkekirke. Fellesrådet antar at en slik ordning, av personvern hensyn, krever hjemmel i lov.

Registrering og tilskudd

5. Det settes som krav for registrering av tros- og livssynssamfunn at samfunnet må ha mer enn 500 medlemmer som har fylt 15 år

jf. [kap. 7](#) og § 3 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig

☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Vi har forståelse for at det må settes ett minstekrav for medlemskap, men det er utfordrende for likhetsprinsippet og religionsfrihetsprinsippet dersom tallet blir satt for høyt. I Stålsett-utvalget (NOU 2013:1 "Det livssynssyns åpne samfunn") var dette tallet satt til 100. Vi støtter at det settes en minstegrense i antall medlemmer for å kunne være støtteberettiget, og foreslår at grensen settes til 100 medlemmer.

6. Lovens antallskrav kan oppfylles ved at likeartede samfunn søker om å bli registrert i fellesskap

jf. [kap. 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

7. Det gis hjemmel i loven for at antallskravet kan fravikes i helt særlige tilfeller

jf. [kap. 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

8. Et samfunn må være registrert for å ha krav på tilskudd og for å kunne tildeles vigselfrett, jf. kap. 7 og 19 og §§ 3 og 4 og forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første ledd.

jf. [kap. 7](#) og [19](#) og [§§ 3](#) og [4](#)
forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første ledd (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

9. Staten skal overta kommunenes finansieringsansvar for tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den

norske kirke

jf. [kap. 13](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Kommunens rolle i denne sammenheng har praksis kun vært en utbetalingsinstans. De administrative kostnadene til dette er betydelige sett på nasjonalt nivå. Statlig overtakelse av denne ordningen vil innebære en forenkling og en mer oversiktlig ordning, som også blir lettere å kunne følge opp og kontrollere. Vi går inn for at støtten til tros- og livssynssamfunnene utenom Den norske kirke foretas av staten.

10. Tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal beregnes etter antallet medlemmer i samfunnet over 15 år

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

11. Satsen for tilskudd per medlem i tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal reguleres årlig i samsvar med endringene i statens tilskudd til Den norske kirke

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

12. Tilskudd til investeringer av Den norske kirkes kirkebygg fra før 1900 skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

Eventuell kommentar

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

13. Tilskudd til oppgaver Den norske kirke utfører på vegne av det offentlige skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

Hvor viktig er dette?

Eventuell kommentar

- ☒ Enig
☐ Uenig

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

14. Tilskudd til utgifter som følger av Den norske kirkes særlige stilling skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

Hvor viktig er dette?

Eventuell kommentar

- ☒ Enig
☐ Uenig

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

15. Samfunn skal kunne nektes tilskudd dersom de mottar bidrag fra stater som ikke respekterer retten til tros- og livssynsfrihet

jf. [kap. 15](#) og [§ 6](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

Hvor viktig er dette?

Eventuell kommentar

- ☐ Enig
☒ Uenig

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Fellesrådet er prinsipielt skeptisk til å innføre vesentlig skjerpede vilkår for tilskudd, men deler vurderingen av at det er grunn til å presisere det grunnleggende vilkåret i dagens lovgivning om ikke å krenke «rett og moral» eller «rett og sømd». Samtidig bør dette gjøres på en måte som ikke oppleves som stigmatiserende eller mistenkeliggjørende for tros- og livssynssamfunn. Tros- og livssynssamfunn skal selvfølgelig følge norsk lov, men finner det betenkelig at det skal lovfestes noen særlige krav knyttet til dette, da det

er en selvfølge. En slik lovfesting kan oppleves stigmatiserende og mistenkeliggjørende. Det fremstår som noe uklart hva som kan regnes som noe et tros- og livssynssamfunn – som sådan – gjør, for eksempel når det «begår alvorlige lovbrudd». En kan for eksempel se for seg at ett av om lag 1200 menighetsråd i Den norske kirke gjør en vedtak som strider mot diskrimineringslovgivningen, uten at dette burde tilsi at Den norske kirke bør fratas tilskuddet av den grunn.

16. Det skal overlates til fylkesmannen å treffe vedtak om registrering og tilskudd etter loven og å føre tilsyn med virksomheten

jf. [kap. 17](#) og [§ 7](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

17. Fylkesmannens myndighet etter loven skal kunne ivaretas av ett fylkesmannsembete

jf. [kap. 17](#) og [§ 7](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Den norske kirke

18. Særskilte bestemmelser som kun retter seg mot Den norske kirke (kirkelig rammelov) skal gis i et eget kapittel i den nye trossamfunnsloven

jf. [kap. 8](#) og [§§ 8 – 16](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Den norske kirke må fortsatt være en lokal aktiv og levende folkekirke. Vi er derfor glade for at lovforslaget bekrefter en støttende tros- og religionspolitikk med et offentlig ansvar for å videreføre Den norske kirke som en landsdekkende

folkekirke med grunnlag i Grunnlovens § 16. Vi støtter ønsket om å redusere den statlige styringen av Den norske kirke. Vi er likevel opptatt av at utvikling må skje på en måte som bidrar til å holde fast på kirkens lokale tilhørighet og tilknytningen til det lokalsamfunnet som kirken er en del av.

19. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette nærmere bestemmelser om kirkens organisering, kirkelig inndeling, kirkelige organer og valg til disse

jf. [kap. 8](#) og [§§ 10 og 11](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Lovforslaget legger ingen oppgaver eller ansvar til soknets organer som samsvarer med dagens §§ 9 og 14. All myndighet til å fordele oppgaver til soknets organer legges til kirkemøtet. Vi mener dette skaper en ubalanse mellom soknets selvstendighet og kirkemøtet som overordnet organ for hele Den norske kirke. Ordningen med at soknet har to lovfestede organer har bred støtte både blant menighetsrådene og i kirkemøtet. Etableringen av kirkelig fellesråd med tydelig juridisk handleevne har vært avgjørende for å sikre en profesjonell forvaltning av kirkens personell, økonomiske ressurser og eiendom. En tydelig lovhjemmel for at soknene kan ha et felles styringsorgan på kommunenivå gir trygghet for at soknenes organer i fellesskap kan påta seg et helhetlig lokalkirkelig virksomhetsansvar, herunder et helhetlig arbeidsgiveransvar og et offentlig forvaltningsansvar for kirkebygg og gravplasser. En særlig mangel ved høringsnotatet er at det ikke belyser de arbeidsrettslige konsekvenser for kirkens ca. 5000 tilsatte som i dag har kirkelig fellesråd som arbeidsgiver dersom kirkelig fellesråd sin rettslige status endres. Med bakgrunn i ovennevnte mener vi at en forenkling av dagens kirkelovgivning må sikre at flere av hovedtrekkene ved dagens lokalkirkelige organisering videreføres. Etter vår vurdering endrer lovforslaget vesentlige trekk ved Den norske kirke på en måte

som svekker soknet som kirkens grunnleggende enhet og sted for dens virksomhet. Vi mener også at så vesentlige endringer i kirkens organisasjon ikke kan vedtas uten etter bedre konsekvensvurderinger og bred involvering fra soknets organer. Fredrikstad kirkelige fellesråd ønsker at det lovreguleres at det skal være kirkelige fellesråd som også representerer de ulike sokn, og at oppgavene til sokn og fellesråd avklares i lovteksten slik dagens kirkelov gjør.

20. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om kirkebygg

jf. [kap. 8](#) og [§ 13](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Høringsnotatet omtaler kirkene både ut fra eierskap, forvaltning og økonomi og fastholder at soknet «eier» kirken. Vi mener dette underbygger sammenhengen mellom lokal styring og eierskap og nødvendigheten av et fellesråd som lokalt felles forvaltningsorgan. Lovforslaget overlater imidlertid til Kirkemøtet å bestemme alle forhold knyttet til forvaltning av bygget. Etter vår oppfatning svekker dette grunnlaget for et lokalt eierskap, og kan ligge til rette for en mer sentralisert kirkebyggforvaltning.

21. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om, og med hvilke unntak og særregler, forvaltningsloven, offentlighetsloven og arkivloven skal gjelde for kirken

jf. [kap. 8](#) og [§ 16](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

22. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette om medlemmer av kirken skal betale medlemskontingent

jf. [kap. 10](#) og [§ 12](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☐ Enig ☒ Uenig	☒ Viktig ☐ Ikke viktig ☐ Ingen oppfatning	<i>Forslaget om medlemskontingent er lite utredet, og derfor vanskelig å ta stilling til. Grenseoppgangen i forhold til oppgaver som skal finansieres av det offentlige synes uavklart. En lovhjemmel for å kreve inn medlemsavgift kan i seg selv svekke dagens offentlige finansieringsform.</i>

23. Bestemmelsene om at soknet og Den norske kirke er selvstendige rettssubjekter skal videreføres

jf. [kap. 8](#) og [§ 9](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☒ Enig ☐ Uenig	☐ Viktig ☐ Ikke viktig ☐ Ingen oppfatning	<i>Fredrikstad kirkelige fellesråd støtter at soknet videreføres som selvstendig rettssubjekt. Derfor mener vi det er uforståelig at det foreslås å frata menighetsrådene oppgaver og legge dem til andre organer. I respekt for alle kirkelige ansatte med fellesrådet som arbeidsgiver burde fellesrådet lovfestes, eller menighetsrådene i lov pålegges å etablere en form for fellesrådssamarbeid. Dette vil være i samsvar med regelen i Grunnloven om at nærmere bestemmelser om kirkens ordning fastsettes i lov.</i>

24. Mener du at Den norske kirke skal finansieres ved at a) Dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre, eller b) Staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke?

jf. [kap. 9](#) og [§ 12](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☒ a) Dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre. ☐ b) Staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke.	☒ Viktig ☐ Ikke viktig ☐ Ingen oppfatning	<i>Ordningen med kommunal finansiering av det lokalkirkelige arbeid bør videreføres fordi denne ordningen bidrar til å sikre den historiske nærheten mellom kirke og lokalsamfunn og en lokalt forankret kirkeorganisasjon. Dagens ordning med kommunal finansiering gir god samhandling og lokal tilhørighet mellom kirke og kommune. Ordningen fremmer samarbeid og gir lokale gode løsninger, ofte nedfelt i avtale om tjenesteyting. En</i>

videreføring av dagens finansieringsordning der kommunen bidrar aktivt i understøttelsen vil være en viktig garanti for folkekirkens fremtid og for at kirken fortsatt skal være en positiv samfunnsaktør. I et slikt perspektiv blir også det viktig at kirkelig fellesråd med representasjon fra soknene og fra kommunen blir et lovfestet organ. Lovforslagets begrensede omtale av statens og kommunenes finansielle ansvar for Den norske kirke kan i virkeligheten legge grunnlaget for redusert offentlig innsats og dermed en nedbygging av dagens kirkelige tilbud. Vi mener dette er uheldig. Statens bør bekrefte sitt ansvar for diakoni- kirkemusikk og undervisningstjeneste (trosopplæring) på linje med prestetjenesten, og kommunenes ansvar må utformes mer i tråd med de formål som vi finner i dagens § 15 i kirkeloven. At lovforslaget legger opp til at det skal gis tilskudd, og ikke som nå en bevilgning etter budsjettforslag fra kirken, er også med å svekke finansieringsansvaret. Fredrikstad kirkelige fellesråd vil understreke betydningen av å ha en sterk lokal forankring av kirken. Et fullt statlig finansieringsansvar vil kunne legge til rette for en uønsket sentralisering av kirken og svekke samhandlingen mellom kirke og kommune.

Vigselsrett, gravplassdrift og andre spørsmål

25. Vigselsrett for tros- og livssynssamfunn skal videreføres, jf. kap. 19 og forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13.

jf. [kap. 19](#)

forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

26. Den lokale kirkes ansvar for gravplassdrift og –forvaltning skal videreføres som normalordning, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.

jf. [kap. 22](#)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Forslaget anerkjenner Den norske kirkes særstilling og kompetanse, det er positivt. Men det synes uklokt å ikke identifisere et ansvarlig kirkelig organ som gravferdsmyndighet i loven. Tilliten til dagens ordning er for en stor del knyttet til den kompetanse og profesjonalitet kirkelig fellesråd har bygget opp. Å skape usikkerhet omkring fellesrådene formelle status og mandat, vil kunne bidra til å svekke legitimiteten til den lokale kirkes ansvar på dette feltet.

27. Fylkesmannen skal etter søknad fra kommunen kunne treffe vedtak om overføring av gravplassansvaret til kommunen, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven § 23 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Det virker lite gjennomarbeidet at kommune og fylkesmann skal kunne endre ansvarsforhold uten noen form for kirkelig involvering.

28. Det ansvaret bispedømmerådet har etter gjeldende gravferdslov, skal overføres til de enkelte fylkesmenn, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar